

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 8 frt — kr.
 Negyedévre 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre 10 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 12 frt — kr.
 Negyedévre 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, márczius 17.

Mi az oka a vallási közönyösségnek?

Habár újabb időben nem remélt lendületet vett a katolikus hitélet, egyremásra alakulnak a kath. egyesületek, melyeknek száma már csaknem ezerre megy, szépen gyarapodnak a keresztény jótékony művei és nagyobb látogatottságnak örvend az Istenháza, mégis tagadhatatlan tény, hogy különösen az intelligens osztálynak nagy része még mindig közönyös vallásának ügyei iránt, egy része pedig határozottan ellenséges indulattal viseltetik iránta.

E szomorú ténynek okát sokan a politikai viszonyokban keresték.

Hiszzen igaz, hogy az utóbbi évek politikája határozottan ellenséges irányt foglalt el a vallással szemben és éppen azért a politikai körök minden kath. mozgalomban ellenséget láttak; és azért az intelligens osztály jelentékeny része vagy tartózkodó állást foglalt el a vallási ügyekben vagy határozottan ellensége lett azoknak.

De ma már e tekintetben sokat javultak a viszonyok s azért mégis tagadhatatlanul nagy a vallási indifferentizmus.

Másrészt pedig a 70-es, 80-as években nem volt oly éles a politikai ellentét a vallási közöny mégis sokkal nagyobb volt, mint ma. Azt mondhatjuk, hogy a vallási igazságoknak és jogoknak erőszakos megsértése, mely az egyházipolitikai reformokban nyilvánult, felrázta a világi katolikusokat a vallási közönyből, amelyben évtizedeken át szenderegtek.

A vallási indifferentizmusnak tehát más, mélyebben rejlő okai vannak. Név szerint a vallási dolgokban való tájékozatlanság és korunknak materiális iránya.

Sajátságos dolog, hogy ma, mikor az emberek minden iránt érdeklődnek, minden téren művelődnek, a tudományok és művészetek minden ágában haladni iparkodnak, éppen a legfontosabbak, a saját vallásuk ismeretében való előrehaladást mulasztják el. Hány ember van a magát legműveltebbnek tartó osztályban, aki az iskolai hittani kézikönyveken kívül vallásos könyvet a kezébe nem vett!

Részben ennek a következménye az indifferentizmusnak másik oka, a materiális irány térfoglalása is. Aki ismeri vallása igazságait s ragaszkodik azokhoz, az nem lesz a materialisták elvek követője.

Ez ellen kell tehát küzdeni a kath. társadalmi intézményeknek. Nagyon okosan tette azért Zichy János gróf, hogy tegnap a budapesti Kath. Kör tizedik közgyűlésén megnyitó beszédében erre irányította a kath. körök figyelmét.

Érdekes szép beszédéből adjuk a következő pompás részletet:

T. közgyűlés!

Honnan van az, hogy katolikus társadalmunk egy része, mely ugyszólván tele tudóval szivja magába a civilizáció minden vívmányát, mely a tudományok művelése, a szép művészetek kultusza iránt oly nagy érdeklődés és fogékonyságot tanusít, mégis oly érzéketlenséggel, oly közömbösséggel viseltetik a pozitív hit mint tudomány iránt is, másik része pedig pláne határozott ellenszenvet tanusít a katolikus egyház iránt.

raja. A káprázat, a dobbanások élénk üteme zsiibbasztó édes mámorban ringatták. A hosszan tartó forró kézzoritás meleg, édes futamként rezgetté meg bensejét . . .

Aztán hajnalkor édes merengésből felébredt a langyos fuvalom, mely becsapott a kocsiába. Örült, hogy végre gondolatának adhatja át magát . . . Nem sokára behallatszott ablakán a hangulatot végtelenségig fokozó szernád. Szomorú és szilaj melódiák gyönyörködtek az érzékiség mámorában. Sas szárnyakon repkedett képelete . . .

Lassankint elhangzott a zene, mind megszibbről hozta a szél . . . Reggel a bálutáni édes tunyaságban hatalmas csokor illata csapongó gondolattal töltötte be agyát, forró érzellemmel szívté.

. . . Es így történt. Nem is olyan régen . . . Most, három hónap múltán minő kedves emlékeznék vissza ez alig tegnap történt édes eseményekre . . .

— Angyalom, ez az omi! fősleges! — fejezte ki elragadtatását Oszkár, — ezért ebéd után egy esőket kapsz.

— Csak egyet?! — duzzogott az angyal, az aranyos piczi feleség. Kinek szeretetreméltósága által el volt ragadtatva környezete. Angyal volt ő és bájos, de kalapos angyal. Fényleg ő volt az ur, a férj a rabszolga. És az mindamellert boldog volt ezen irigylésre méltó helyzetében . . .

Most, hogy kiből pólarát, mészárhoz

Hát, t. közgyűlés én az első jelenségnek okát határozottan a *műveltség hiányában keresem* és találom fel.

Nézzünk csak katolikus közönségünkre és figyeljük meg hányan van helyes fogalma, tudomása hitünk tanairól, dogmáiról, egyházunk szervezetéről, történelméről, jogáról. Hiszen a művelt körökben, sőt a tudományos világ rétegeiben is alig tudnak mindezekről. Pedig t. közgyűlés, én ebben határozottan a műveltség egy igen nagy hiányát konstátálom.

Mily zavarosak, kérem, a katolikus körben a házasságról alkotott fogalmak, mennyire nincsennek tájékozva a papság küzdelmeiről, az egyház hierarchiájáról.

Pedig ha ez nem volna így, hány kérdés oldatott volna meg másként, a társadalmi és állami életben, hogy csak egy példát említsek, a katolikus autonómia kérdésének megoldása iránt nem is lehetnének nézeteltérések.

Azok a történelmi hazugságok pedig melyek az egyház tekintélyének lerombolása költettek és költetnek, alig találtak volna és találnának hitelre, ha a vallásos műveltség nem lenne már régi idő óta harmad rendű kérdés.

Pedig én, tisztelt uraim, nem tarthatom művelt embernek azt a katolikusot, aki hit és erkölcs dolgában tudatlan; és bár mennyire is tudós legyen akárki, mindig egyoldalú marad előttem, ha vallásának tanait nem ismeri.

A második jelenségnek okát, annak u. i. hogy a társadalom egy nagy része ellenszenvvel viseltetik a katolikus egyház iránt — én a *materializmus terjedésében és az erkölcsök ezzel kapcsolatos elvadulásában* keresem.

Nem akarok itt bizonyos titkos társulatok működéséről, elveiről, befolyásáról értekezni, nem keresem, hogy honnan ered a materializmus oly rohamos terjedése és hova irányul, de természetesen tartom, t. közgyűlés, hogy egy ember, kinek szive telve van érzéki vágyakkal, kinek összes ambíciója a meggazdagodás és a jólét, az örökös szemrehányást fog találni az egyház azon tanában, mely a szegénység kultuszát hirdeti, vagy azon felfogásában, mely a tisztaságot az erkölcsök koronájának mondja.

száját, kényelmesen hátra dőlt székében. Czigarettre gyújtván, incselkedve nyújtá kezettáját piczi feleségének. Kétszer sem kínálta magát. Elegánsan rágyújtott s előkelően eresztette az imbolygó füstkarikákat.

Bámulták a levegőt. Tekintetük találkozott. Oszkár jelentőségteljes pillantással ajkára mutatott.

Az angyal duzzogni kezd:

— Hogyisne! . . . Nem kellene? Még a helyébe menjek.

— Természetesen.

— Már miért? ha szabad kérdeznem.

Oszkár ebédutáni hangon dudolni kezd:

— Mert én urad vagyok s neked parancsolok.

Az angyal kacagást hallatott, bűvöset, esengőt.

— Ez magának igen jól állt. Megérdemel egy esőket. Na jöjjön esőkoljon meg.

— Én fel nem állok, — felelt rendíthetetlen nyugalommal.

— Avarom! kiáltá fejedelmi, ellenmondást nem tűrő nyugalommal.

— Igazán?

— Parancsolom!

— Kinek?

— Magának. Férj? Maga esunya. Ezt én ki nem állom. Maga én hozzámm gyöngédtem. — És a piczi meaveskének pilyergésre állott esőkratennett piczi szája

Oszkár már engedő akart. De belátta

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

PAPUCS.

Írta: Julius.

Oszkár családja három hónapja, hogy megalapított. Nem tuczt ember ő, sem szürke: olyan 900 frtos bankhivatalnok. Korán kimerítette az ifjuság viharos élvezeteit. Megunván az élettengerén az ide-oda hányódást, kikötött: megházasodott . . .

Egyszer — no, hol is — talán bálteremben a hopsz örült ütemei között repült az angyallal, ennek mosolygó arcza, beszélő szeme megreszkettette bensejében valamit, mit szívének neveznek . . .

Delejes volt a pillantás, titkoszerű a halálom, rejtélyes a visszhangra találó érzélem. Kellemes, mámoros láz, édes zsiibbasztó szendély uralkodott akaratukon. A terem sarkában a pálmabokor mögött bátor lett az ifju. A forró levegő, az ingerlő zene, meg az ingató érzéki környezet merésszé tette. Vallo-mást kockáztatott . . . A leányak már nem volt bájos a táncz, nem ingerlő a zaj. Egy röpké pillanat bevezeté abba a misztikus világba, mit szerelemnek neveznek. A szavak édes zenéje lelke mélyén gyönyört kellett. Szeme előtt káprázatos tünnemény vonult el. Zsiibongott a vére. Hőtte zsongott a szíve.

Az emberi gőgnek legnagyobb ellentéte a keresztény alázatosság, az anyagelviségnek pedig a keresztény értelemben vett szegénység.

Ez az ellentét képezi okát, meggyőződés szerint a társadalom nagy része azon gyűlöletének, melyet a katolikus egyház mint intézmény ellen tör.

A gőgös, élvhajászóember pedig még tovább megy az ugynevezett felvilágosodottság útján, tagad minden isteni tekintélyt, kigunyol minden dogmát és gyűlöli azt az élő örökös szemrehányást, melyet önjerejéből megsemmisíteni nem tud: az Isten egyházát.

Nem tagadjuk t. uraim, ez fájdalom így volt, így van és így lesz mindaddig, míg egy oly ember is létezik itt a földön, mely létét és létezését magában keresi és találja fel.

Különös, t. közgyűlés, hogy oly időben, a midőn mindenkinek szive áradozik a hazaszeregetettől, hogy midőn a hazaárulás méltán főbenjáró bűnnek tekintetik, akkor vallását elhagyni, hitét megtagadni, vallástalannak lenni, egyházhoz, felekezethez nem tartozni — természetes.

Mintha az emberi léleknek nem volna hazája, mintha csak azért léteznék a sziv, hogy egy szenvedés teljes élet után eltemetve, porrá váljon és vele együtt örökké elenyésszenek mindazon érzelmek, a lélek életének mindazon nyilvánulásai, melyek az embernek megadták isteni jellegét.

Tisza István és Tisza Kálmán.

Meglehetősen nagy meglepetésre ébredt a világ, a mikor Tisza István tegnap a képviselőházban félig-meddig ellenzéki, nem tudni egészen mekkora arányban kormánypárti, de mindenesetre teljesen Tisza Kálmán-ellenes beszédet mondott.

A világ persze csak ámult-bámult. Nem volt elkészülve arra, hogy azt a rendszert, a mely közel tizenhat esztendeig irtózatossá nyomást gyakorolt a közéletre, a mely a közviszonyokra alpesi nyomás gyanánt ránehezedett, éppen az fogja elítélni, a ki legközelebb áll a rendszer megteremtőjéhez: Tisza István, fia Tisza Kálmánnak.

Mi volt az indító oka Tisza Istvánnak?

Nem volt tudomása arról, hogy tulajdonképpen Tisza Kálmán rendszerét bírálja és ítéli el? Fiúi ragaszkodásában annyira ment volna, hogy a közigazgatási rendszer bírálata közben ne vette volna észre Tisza Kálmán szellemét, a ki ennek inaugurálója volt.

— hogy ezzel csak csorbitana tekintélyén, mely úgy is elég csekély.

— De édesem, be kell látnia, hogy én nem engedhetek mindég.

— Mikor nekem van igazságom!

— Csakhogy maga szerint, mindig magának van igazsága és azzal, ha veszekszünk, nem lesz elintézve az ügy.

— Nem is kell, hogy elintézzék? Érti?!

— Ugy? Igaz, nem muszáj nekünk csókolódnia.

— De muszáj, pattant fel az angyal, azonnal jöjjön ide!

— Én? Megint dudolni kezd: »De hiszen várhat, elvárhat, a míg bele nem fárad.«

— Jajj, Istenem! — szorította össze ajkait — mit vágjak hozzá?

A férj hideg nyugalommal mosolyogva nézi a mérgező angyalt. Ilyen durezás állapotban igen aranyosnak találta. Nyilvánította is: — Ugy látszik, édes, maga ezeket a kifejezéseket sokáig tanulmányozta a tükörben, mert ezt a jelenetet igazán teljes megelégedésemre kitűnően produkálja. Maga pályatévészett egyén, miért nem lett színész, mikor homlokán csókolta a múzsa.

— Ne bosszantson! Én nem tartozom túrni gúnyolódásait. Azt gondolja, hogy én is olyan hüvelyk, mint maga, aki órákig tartja kötve a bajuszát: meg háromszor köti meg és bontja ki a nyakkendőjét.

— Hja, ez a kis hüvelyk a maguk közel-létével ragadt ránk.

Ezt nem lehet föltételezni Tisza István judiciumáról, éles elméjéről, tiszta látásáról.

Éppen azért valószínűnek tartjuk azt a hírt, a melyet a legintimebb körből kapunk oly egyéniségtől, a ki az ugynevezett Tisza-klikk-hez igen közel áll.

E szerint Tisza István tegnapi beszédét megelőzte egy konferencia, a melyben csak ketten vettek részt: Tisza István és Tisza Kálmán.

Tisza István megmondta, miről akar beszélni a képviselőházban s minnek a birálatába akar becsátkozni. Tisza Kálmán figyelmeztette arra, hogy a világ majd félremagyarázza a dolgot. Azt fogják mondani, hogy apját akarja bíráltni s apja rendszerét akarja elítélni.

Tisza István — ugyane forrás szerint — megmaradt szándéka mellett, mondván, hogy lelkiismeretbeli kötelessége aggodalmait kifejezni, mire Tisza Kálmán vállat vont és azt felelte: »Tedd, ha jónak látod.«

Azt kiegészítve azonban egy másik hírt is jegyzünk föl, amelyet szintén beavatott körből kaptunk. Hogy ugyanis apa és fia között éppen e beszéd folytán politikai szakadás van keletkezésben.

A közel jövő majd megmutatja bizonyára mi következménye lesz Tisza István birálatának.

Tisza István tegnapi beszéde miatt különben nagy a felháborodás a szabadelvű pártban.

Bánffy barátai rosszalják, hogy Tisza Bánffy-ról meg sem emlékezett, holott ő nemcsak követte őt, de kergette is a harezba.

Lukácsot pedig teljesen feláldozta Tisza, nem emlékeztén meg ennek pénzügyi bokros érdemeiről. Leginkább haragszik Tisza István federalista nyilatkozataira miatt.

Tegnap a szabadelvű párt Tisza beszéde miatt forrongott. Abban állapotok meg, hogy Széll Kálmán miniszterelnök ellennyilatkozatot fog tenni és az ő enyhítő modorával korrigálni fogja Tisza elhamarkodott szláv politikáját.

A szilágy-somlyói választás.

Szilágy megye központi választmánya a Bánffy Dezső báró lemondásával üresedésbe jött képviselői állásra a választási határnapot március 26-ára tüzte ki. A Szilágy-Somlyón megejtendő választásra elnökül *Dombi* Károly, helyettes elnökül *Lukácsffy* Ödön, szavazat-

szedő küldöttségi helyettes elnökül Faragó Sándor és Szaploneczay Sándor, jegyzőkül Svaiçzer Gábor és Varga Kálmán, helyettes jegyzőkül Szaploneczay Endre és Szentkirályi Albert küldettek ki. Eddig ellenjelölt nincs s így *Ugron* Gábor megválasztása bizonyosnak látszik. Ugron vasárnap érkezik Szilágy-Somlyóra, a hol ünnepiesen fogadják. Programbeszédét délután tartja meg az új városi vendéglő emeleti erkélyéről. Este tiszteletére fényes bankettet rendeznek.

A képviselőház gazdasági bizottsága *Perczel* Dezsőnek, a ház elnökének elnöklésével ma ülést tartott. Az elnök a vezetése alatt tartott első ülésen melegen üdvözölte a bizottság tagjait, a kiknek részéről Molnár Antal intézett az elnökhöz üdvözlő szavakat. Azután áttérvén a napirendre, felkérte a bizottság az elnököt, hogy *Szilágyi* Dezső arc-képének az elnökségi terem részére való megfestése tárgyában intézkedjék. Több számadási és segélyezési ügyet intézett el ezenkívül a bizottság, melynek mai ülésében Csávossy háznagy, Molnár Antal jegyző és Bornemisza Ádám, Buzáth Ferencz, Jónás Ödön és Oláh József bizottsági tagok vettek részt.

Az esküdtiségek életbeléptetése kedvező körülmények között halad előre az igazságügyminiszteriumban. Az előmunkálatok fordulópontját az esküdtképes polgárok *összeírásának* eredménye képezi. Az összeírás ter-
vét még Erdély Sándor igazságügyminiszter dolgozta ki s ugyanő indította meg a munkát is; az összeírás befejezése azonban őt már nem találta hivatalában. Az összeírás eredménye föltétlenül kedvező. Maguk a közigazgatási hatóságok is szokatlan pontossággal jártak el föladatuk teljesítésében s az összeírás minden törvényszék területéről kellő időben megérkezett az igazságügyi miniszteriumba. Kiderült, hogy a magyarul tudó esküdtképes polgárok még az u. n. nemzetiségi területen is elegendő számmal vannak s *Plósz* Sándor igazságügyminiszter legfőlebb 2—3 esetben lesz kénytelen élni a törvény azon fölhatalmazásával, hogy két törvényszék területét esküdtbiróság tekintetben egyesítse; de ezekben az esetekben is csak az esküdtképes polgárok kiméltése lehet az egyetlen szempont, t. i. ne-hogy tulságosan terhelje az illetőket az esküdt-

gondolok s be kell látnom, hogy nem oly könnyű egy duzzogó asszonykát engedelmes-ségre szorítani

— Micsoda!? Nem vagyok én magának odaadó, hűséges felesége,

— Hűséges talán, de nem engedelmes.

— Még talán? Én tovább itt nem maradok. Én válok. Érti? Én válok . . .

A férj mosolyog, aztán füttyöl. Kabátot húz, beszólítja a cselédet.

— Kefélj meg!

— Juli, menj ki! Majd én kefélem meg az urat.

— Juli itt maradsz! . . .

Juli kefélni kezd . . . Önagysága görcsöket kap s beleesik a zsölyébe, mely éppen kapóra lézengett mögötte . . . A férj udaugrik.

— Drágám, mi a baj? Na ne sirjon, nem akartam én megbántani — szólt ellágyult, érzéken hangon.

Juli felszólítás nélkül magukra hagyja őket.

Az asszonyka nevet és zokog. Pár esék után kész a kibékülés.

— Én szoktam magát megkefélni, miért tett szegyenbe a Juli előtt?

— Aranyom, nem akartam fárasztani — felel a gyöngédség legmagasabb kifejezésével. — Ugy-e nem haragszik? •

— Nem — nem. Különben is maga kezdte. És még meg mert csókolni? — szólott utó-
érhetetlen szemrehányással, miközben arca-
kaja elé tartá csókra csuesorodó ajkát . . .

szolgálat. Azok az okok pedig, melyek az esküdt-szék intézményét egy pártkormány részéről vezényessé tehetnék, — mert egyelőre nem jönnek elő. Az üszírások legközelebb az egyes törvényszékek elnöke között osztatnak szét s kezdetét veszi a kiválasztás, mely tudvalevőleg a törvényhatóságok küldötteiből és bírákból alakított vegyes bizottságok feladata. — Az egész üszírás során egyedül az a hátrányos körülmény merült föl, hogy némely kisebb törvényszéknek nincsen megfelelő esküdtzéki tárgyaló terme. Ebben a tekintetben itt-ott szembetűnő hézagok vannak. Van olyan szük tárgyaló terem is, hogy még az esküdttek sem férnek bele, nem hogy a nyilvánosság számára maradna hely. Az igazságügyminiszterium most ezt a nehézséget úgy küzdi le, hogy négy küldöttet utaztat az illető törvényszékek székhelyeire, akik az akadályon alkalmas esküdtzéki tárgyaló termek kibérlésével törekszenek segíteni.

A fiúmei raktár-vállalat Hegedüs Sándornál. A fiúmei raktár-vállalat küldött-szerűleg tisztelgett Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszternél. A küldöttség szónoka Csóka Ferencz elnök volt, ki ismertette a vállalat fontosságát és hivatását Magyarország külkereskedelmében s azt Hegedüs Sándor jóakaratu pártfogásába ajánlotta. A miniszter megköszönte a üdvözlő szavakat s biztosította a vállalatot jóindulatáról.

Madocsa községi jegyzője. Madocsa tolnamegyei község lakosai már régen szerettek volna megszabadulni jegyzőjüktől Décsy Bélától, a kit temérdek sok visszaéléssel, többek között okirathamisítással és sikkasztással vádolnak. Most, hogy a miniszterelnök bejelentette, a törvény, jog, és igazság uralmát, a derék község is elérkezettnek látta az időt, hogy kipróbálja ezt az uralmat és küldöttséget menesztett a miniszterelnökhöz, hogy kérje a gyűlölt jegyző elmozdítását. A küldöttség Szluha István képviselő vezetése alatt ma tisztelgett Széll Kálmán miniszterelnöknél a képviselőházban. Molnár Sándor református lelkész volt a küldöttség szónoka, a kinek meghallgatása után a miniszterelnök megígérte, hogy szigorú vizsgálatot indít.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márczius 17.

A költségvetési vitát ma *Blaskovich* Ferencz, a volt nemzetipárt rokonszenves tagja folytatta, aki kivált a szövetségi ügy dolgát ajánlotta a kormány figyelmébe, majd *Mócsy* Antal a néppárt tagja beszélt a maga álláspontjairól, utána *Pichler* Győző polemizált Tisza István gróffal, a tegnapi szónokkal. Sikertült hasonlata volt az, mikor a szabadelvű pártot a mesebeli pupos faluhoz hasonlította. Minthogy a lakosság pupos volt, aki ott bíró, jegyző, patikus, orvos akart lenni, kellett, hogy hátán viselje a falu bélyegét, ha egyébként nem, műpup segítségével. Mikor azonban az egyik pupos megunt a műpupot s azt levette, a mű-puposok utána egymás után eldobták a csuf bélyegét: ime most kisült, hogy igazi pupos csak 8—9 van a faluban s ezek terrorizálták a többi lakosságot.

Széll Kálmán is fölvette a pupot — mondotta derűtlenség és tetszés közt *Pichler* — mikor aláírta a Tisza-lexet.

Most kisült — mondja *Pichler* — hogy a szabadelvűpártban csak a Tisza-klikk volt igazán pupos, sőt tegnap már Tisza István gróf is leakarta venni a hátáról.

Pichler egyéb éles dolgokat is mondogatott Tisza István grófnak. Utána *Széll* Kálmán miniszterelnök emelt szót. Köszönetet mondott azért a tárgyilagos hangért, mely a tanácskozást átlengi, azután a függetlenségi párt szónokaival polemizált, fölvevén a keztyűt a közjogi alap lelkes védelmére. Polemiája udvarias, higgadt, tárgyilagos, az ellenfél meggyőződését tisztelő volt. A néppárt szónokaival szemben kijelentette, hogy az egyházpolitikai alkotásokat érintetlenül akarja tartani, mert éppen ebben látja a vallásbéke biztosítékát. Ez a felelete a revízió hangoztatására. Köszönetet mondott azután Apponyinak loyális és korrekt nyilatkozatáért, kijelentvén, hogy számít támogatására és tehetségére. Bendkívül melegen és reménykedve beszélt a nemzetipárt fuziójáról, melyből a legjobb kalászkokat várja.

— Csak más le ne arassa! mondotta Polónyi. Zajos taps közt ült le Széll miniszterelnök,

kinek a volt nemzeti párt és Apponyinak mondott meleg szavai mély benyomást tettek.

Közgazdasági teendők.

Blaskovich Ferencz: Örömmel fogadja a miniszterelnök programbeszédét és szerinte a jelenlegi kormány már akkor is nagy érdemeket szerezne, ha a közigazgatás terén ígért üdvös reformokat megvalósítja. A közgazdaságnak fejlesztését óhajtja, mert a nép vagyonosodásának kutforrását képezi. Gazdaságunkat belterjessé kell tenni, mert minél szegényebb Magyarország, annál inkább van szükség arra, hogy gazdálkodásának előmozdítása céljából minden tényező közreműködjék. A telepítések szükséges voltát hangsúlyozza és azt mondja, hogy az csakis a kormány támogatása mellett lehetséges. A kisiparra térve át, szemükre hányja a kisiparosoknak, hogy érdekeikkel szemben közönyösek. A kereskedelem kérdésénél a Keletre való terjeszkedés fontosságát fejtegeti. A közoktatást illetőleg a vallásos nevelés mellett tör lándzsát, mert a vallásosságban találja a népeket fenntartó erőt. A vasárnapi munkaszünetet sürgeti az állami tisztviselők részére is. Konviktusokat akarna létesíteni, amelyekben a nemzetiségű ifjak egy-két esztendőn keresztül a magyar nyelvet elsajátítanák. A béke iránti bizalmánál fogva a költségvetést elfogadja. (Helyeslés a középén).

Az államosítás ellen.

Mócsy Antal elsöben is Tisza István beszédével foglalkozik. Tisza beszédéből kitént, hogy az államosítás mindenütt kísért, pedig a tapasztalat mutatja, hogy az állami intézmények nagyon drágák. A közigazgatás államosítása is 10—12 millió újabb terhet jelent. Különben elismeri, hogy Tisza István gróf beszéde nagyon kielégítette a pártalakításokra nézve is nyilatkozik, melyeknek elvi szempontokból kell történniük. Óhajtja, hogy legyen egy párt szabadelvű és egy párt keresztény-konzervatív alapon.

A Bánffy-kormányt ostorozza. Ez a kormány furfangjával, a törvényeknek nem tiszteletével a szabadelvű eszmét kompromittálta. Köszönetet mondana Széllnek, Szilágyinak és Csákyknak, de nem mond azért, mert ezek elvért, tisztességért harcoltak. A néppárt az új kormánytól, az új pártalakulástól a törvényeknek tiszteletben tartását reméli. A szociális bajokra térve át, ezek orvoslását a vallásosságban találja. Az egyházpolitikáról szólva az ő véleménye az, hogy mindazoknak, akik a nemzetipártban az egyházpolitikai kérdésben az akkori kormánypárttal szemben ellenlábások voltak, a szabadelvű pártba nem lett volna szabad belépniük és áll ez jelesen a volt nemzetipárt

A tavaszi verőfény belopódzkodott a csipkefüggöny ritka szövésén, kaczerán suhant át az arany-szőke hajfürtökön, pazar fényűzést fejtett ki a nagy állótükörben, fölségesen ragyogtatván színpompáit. Az ibolyaillattal telt tavaszi levegő kéjas környezetében oly szépnek találták a világot s benne az életet...

— Oszkár ugy-e szeret... Oly boldog vagyok.

— Mily édes a kibékülés! szölt ő az elragadtatás hangján.

— Ezentúl mindennap összeveszünk.

— Nem, akkor megszokjuk s közömbössé válik az édes kibékülés.

— Igazsága van. Hát csak minden héten egyszer.

— Így helyes... De fél három. Mennem kell hivatalba.

— Már... Mikor jön haza?

— Ötkor itthon leszek.

— De hivatal után azonnal haza jöjjön.

— Azonnal. Pá édes!...

Oszkár indul az unalmas hivatalba, az akart rémítő sokadalma közé, nyelni a porf. Eltöltteni a drága perczeket abban a szürkeségben, itt hagyván a ragyogó napsugaras paradicsomot. Milyen ostoba a világ!

De hamar eljön az az 5 óra s akkor repül a puha fészkebe, turbékoló párjához. Most jut csak eszébe, hogy a kis angyal reáparancsolt... Amint boldogságtól mosolygó arccal szórakozottan rohan a tömeg közt, hol a

bárgyu emberek nem olvassák le arczáról az ő nagy boldogságát, észre sem vesz egy feje fölött lebegő virágos, szépen kihimzett papucsot, mely alatt annyi férj nyög, mely alatt nemsokára ő is fog nyögni. Helyzete most kellemes és édes. De ha megkopik a himzés és elszárad a virág...

... Az aranyos baba pedig az ablakon nézi távozó urát. Keblében a tavasz lázas szenvedélyt fakaszt. Sóváron nézi az egyre homályosodó alakot. Pajkos gondolati fecskeszárnyakra kelnek. Repülnek egy szép kies hazába. Regényes panorámák vonulnak el előtte, mikre szében mosolyog a napsugárnál. Szórakozottságában szét tépi kezében levő ibolyacsokrát. Szétszórja az üde kék leveleket. Mámoros lesz a levegő, mámoros a szive, ajka önkéntelen sugója:

Mily szép az élet!... S várja az öt órát...

Ez a husz vonalka 20 év elröptét jelenti... Este 7 óra. Oszkár görnyedt alakkal, szürkülő fővel lép be. Zavartan tekint körül. Tekintetével illedelmesen feleségét keresi. Az méternyi hosszú harisnyát szaporit. Csodálatos gyorsasággal mozognak ujjai. Egyenletes lasúsággal jártatja fakult szemét. Végre megpillantani méltóztatik a bűnbánóan álló férjét, kinek beszéde a köszönésre szorítkozik, melyet nem szándékozik tudomásul venni. Átható pillantás szegződik reá a szuró szemek felől:

— Hol volt?

— Fontos ügyeket kellett sürgösen el...
— Ne szaporítsa a szót ugyis tudom, hazudni akar.

— De édesem, ha jól emlékszem, maga kérdezett.

— Hallgasson!

Oszkár mély hallgatásba bocsátkozik s mivel látja, hogy az oszonnáról lekészt, pipát töm.

— Itt nekem ne füstöljön!... Az ebédlöt sem kell be... Tessék kimenni a folyosóra.

Oszkár szó nélkül kimegy. Becsapja az ajtót, mely mögött hősies bátorsággal meri megjegyezni:

— Legyen átkozott a percz, melyben...

— Papa, papa! végre megjöttél. Ugy vártalak. A mama olyan ideges, mindig migrénje van... Neked ugy-e nincs migréned? Nyakába ugrik, csókokkal halmozza, czirogatva játszik szürkülő bajuszával.

Oszkár arca felderül. Kis leánya vidámsága, gyöngéd szeretete elsimitja homlokáról a a bánat és keserőség által rajzolt redőket. Hátalatt pillantást vet az ég felé... Magához szorítja a simuló angyalt. Megesókolja a mosolygó arcot, a nefelejtseké szemét, gyöngéden czirogatja az arany-szőke haját. A gyermek az őszinteség valódi hangján kiáltja:

— Szeretlek papa!

Oszkárból is kitor a férj keserűségével párosult apai szeretet:

— Egyedüli kincsem a világon...

pap tagjaira. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton).

A műpuposok.

Pichler Győző a politikai morállal foglalkozik és azután a szabadelvűpárt a multban tanusított politikai magatartásának bírálásába fogott. Ennek illusztrálására a puposok falvának történetét mondja el. A faluban — ugymond — minden ember pupos volt — mást ott nem türtek meg. Történt, hogy a falunak orvosra volt szüksége. Ezt meghallotta egy nem pupos orvos, műpupot csináltatott magának és ennek révén a község tényleg orvosának választotta. A pup hordását azonban mihamarább meguntta és az ottani gyógyszerésznek nyíltan bevallotta, hogy ő csak műpupot visel. A gyógyszerész erre a kijelentésre nyakába borult az orvosnak és viszont bevallotta, hogy ő is csak műpupot visel. Elhatározták, hogy naponként pup nélkül töltenek néhány órát. Így történt meg, hogy egyik nap a község előjárója pup nélkül pillantotta meg a két embert. Hozzájuk rohant, karjaikba esett és megvallotta, hogy neki sincs természetes pupja. Végre kiszült, hogy a faluban legfeljebb 6—7 olyan ember van, akinek pupja természetes és ezek terrorizálták az egész községet. Így volt ez a szabadelvűpártban is, ahol néhány ember az egész pártot terrorizálta. (Derűtség.) Tisza István gróf tegnapi beszédében azt várta volna, hogy a politikai helyzetről fog beszélni és ime csupa statisztikát idézett. Tisza Istvánnak kötelessége lett volna a Tisza-I xet megokolni.

Tisza a közigazgatásról beszélt, kifogásolta és felsorolta azokat a bajokat, a melyeket ez okozott. Pedig mindezt a Tisza-rendszer teremtette. Tisza István tegnap azért beszélt itt a Házban, mert erkölcsileg letört, meghalt és megakarta mutatni, hogy fizikailag él. Kifogásolja, hogy Tisza István tegnapi beszédében olyan kicsinyes eszközökkel dolgozott. Ez az amikor Kossuth Ferenczet közönségi kiadások számszerű adatára nézve helyreigazította. Ez kicsinyes dolog, azt miniszter nem tenné meg, annál kevésbbé kellene tehát ezt miniszterjelöltnek tennie. (Derűtség a baloldalon.) Tamadja Tiszát azért a kijelentéséért, hogy Magyarország mindegy akár a szlávokkal, akár a németekkel áll közönséges viszonyban.

A fuzióról szólva örvend, hogy azt az embert, akit reakcionalizmussal vádoltak, Apponyi Albertet a szabadelvűek taborába látja. Mocsy megjegyzésére a fuziót illetőleg reflektálva, felveti azt a kérdést, vajjon lehetséges-e, hogy a szabadelvűpárt kebelében az egyházpolitikai törvények revíziójának hívei, helyet foglaljanak. Reméli, hogy a miniszter ebben a kérdésben nyilatkozni fog. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

A miniszterelnök a vitában.

Szell Kálmán: Örömet fejezi ki a felett, hogy visszatért a régi nyugodt, tárgyilagos hang. A tuloldal azoknak, akik elismerésüket fejezték ki iránta, köszönetet mond, akik pedig bizalmukkal és támogatásukkal megajándékozták, azok szavai örömet és aggodalmat keltettek benne. Aggodalmat, hogy vajjon meg tud-e majd ennek felelni? Mindenesetre azt ígérheti, hogy becsületesen fog erre törekedni. (Helyeslés.)

Reflektál azután azokra az érvekre, hogy a magyar állam meg van ölve az osztrák szövetség által. Régi ellentét ez. Kijelenti, a 67-es alapon Magyarország megtartotta állami életének teljes fejlődhetési képességét. Nem igen fogják erről egymást meggyőzni, de tartásuk tiszteletben egymás meggyőződését, mert mind-egyik hazafias meggyőződésből ered. (Általános helyeslés.)

Azt kérde Komjáthytól, akarja-e felcserélni ezt a mai állapotot, úgy amint van, fejlődésével, iparával, mindenével, akarja-e fölcserélni a 67-iki állapotot? Azt hiszem nem.

Polónyi: De a 48-dikért igen!

Szell: Még azzal se. (Tetszés a jobbon.) Se azzal, ahogy a 48-diki dicső idő találta az országot, se a későbbi állapotai.

Ezután részletesen kimutatja, hogy Komjáthy statisztikája hibás. Végül ama reménynek ad kifejezést a Komjáthy támadásával szemben, hogy reméli, vele szemben is azt a

tárgyilagos kritikát fogja gyakorolni, mint az előző kormányval. (Zajos derűtség.)

Szell így végezte beszédét: Az egyházpolitikára nézve fenn fogja tartani a jelenleg érvényben levő alkotásokat és törvényeket.

Kijelenti, hogy köszönettel fogadja mindazok támogatását, akik azt neki felajánlották Apponyinak köszönetet mond azért, amelyet az neki felajánlott és veszi abban az irányban, olyan értelemben, mint az felajánlatot. Ha voltak ellentétek, azok ma nincsenek, mert az egyesülés fentartás nélkül történt. (Viharos tetszés.)

Ezzel az ülés véget ért.

A kormánynak nem kell tisztelgő küldöttség.

Ez a legújabb jelszava az új kormánynak. Nincs szüksége tisztelgő küldöttségre. Nincs szüksége arra, hogy ugynevezett »tisztelegő« testületek minden határozott gyakorlati cél és irány nélkül beállítsanak a miniszterelnökhöz vagy valami reszortminiszterhez és ott beszédet mondjanak, bemutatkozzanak, udvariasságokat cseréljenek ki, azután pedig távozzanak úgy, a mint jöttek, mosolyogva, önelégülten, keziket dörzsölve, mint a kik a dolgukat jól elvégezték, noha tulajdonképpen semmi dolguk nem volt.

Arra persze egyikök sem gondolt, hogy mialatt simmitmondó udvariasságokat cseréltek ki, hajlongtak és hizelegtek, addig az ország dolga valahol, ha csak arra az időre is, halasztást szenved. Kormány férfiaknak minden percze drága. A konvencionális kölcsönös bókok mondása pedig elvonja úgy a kormány tagjait, mint pedig a tisztelgőket a közügyektől. A komoly munkát a hiúság léha játéka váltja föl; áldásos tettek helyett üres frázisok kerülnek szőnyegre.

Ennek azonban vége. Szell Kálmán miniszterelnök és Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter véget vetettek a »tisztelegés uzus«-ának, amelyet bátran lehet »abuzus«-nak mondani. Szell miniszterelnök ugyanis a megyei és városi főispánokhoz s a budapesti főpolgármesterhez körlevelet intézett, amelynek intencziói egészen világosan ellene irányulnak a céltalan s csak személyes hiúságot, vagy nagyravágyást szolgáló tisztelgő küldöttségeknek.

A körlevél szövege így hangzik:

»Midőn felséges uram és királyom az ország kormányzatának vezetésével legkegyelmesebben megbizni méltóztatott s e megbízást legmélyebb hódolattal elfogadtam: nemcsak politikai helyzetünk nehézségei s nemcsak magam és miniszterársaim feladatának nagysága állottak tisztán előttem, hanem egyúttal arról is meg voltam győződve, hogy úgy azok részéről, akik a politikai ügyek felfogásában velem egy nézetet táplálnak, mint részben leginkább azok részéről is, kik ellenkező politikai elveket vallanak, törekvésem tisztaságának s a köztevékenység terén kifejtendő buzgóságomnak elismerésével a kormányzat vezetésének átvétele bizalommal fog találkozni s e bizalom széles körökben is nyilváníthatni fog. Bármily bizonyos is, hogy e meggyőződés nélkül e nehéz és magas állásra nem vállalkoztam volna, mégis hálással kell elismernem, hogy az ország minden részéből egyesektől, hatóságoktól, egyletek, társulatok és testületektől s más tiszteletreméltó érdekeltségektől részint üdvözlő feliratok, részint küldöttségek után mind hozzám, mind Hegedüs Sándor miniszterársamhoz az előlegezett és megtisztelő bizalom oly gyakori és tömeges nyilvánítása intéztetett, mely amig egyrésztől legvérmesebb fölhevésemet is túlhaladta, másrésztől csak fokozni képes azon buzgalmat, melyet kormányomnak kifejtetni kell, hogy a bizalomnak minden irányban megfelelni képes legyen. Midőn ezt ismételve hálással elismerem, felhívom Méltóságod figyelmét arra, hogy most már a parlamenti tanácskozások is rendes folyamatban lévén, a kormányzat teendői s egyéb nagyobb fontosságú ügyek egész időnként any-

nyira igénybe veszik, hogy a tisztelgő küldöttségek fogadásának annyi figyelmet és időtszen-telni, amennyit magunk is óhajtanánk, alig vagyunk képesek, czélszerűnek látom tehát ez okból, hogy Méltóságod a vezetése alatti törvényhatóság területén oda működni sziveskedjék, hogy az üdvözlő és tisztelgő nyilatkozatok ezentul egyes ritkább és fontosabb esetek kivételével ne küldöttségek, hanem feliratok útján juttassanak el mind hozzám, mint miniszterársaimhoz. Szell, min. elnök.

Megszűnnek tehát ezután mindazok a törekvések, a melyek hizelegedések útján óhajtanak igazi érdemeket megkerülve valamely célhoz eljutni. Megszűnik a »stréberkedésnek« az a neme, amely az előbbi kormányrendszerekben oly könnyen tudott érvényesülni, hogy ily előmeneteknek és eredményeknek egész fajátámadt.

Ezután már csakugyan a komoly munka kerül majd sorra, ha a körlevél intencziójáról következtetni lehet. Ezután csak oly küldöttségek fognak »tisztelegni« a kormány tagjainál, a melyeknek valami konkrét javaslata van. Olyan küldöttségek, a melyek közügyeket érintő dolgokkal fognak előállani és a komoly munkát involválják.

A küldöttségek tagjai érintkezvén a kormánnyal, csakis úgy vonhatják magukra a figyelmet, ha minél üdvösebb javaslatokkal állanak elő. Csakis úgy érhetnek el a magok részére is eredményt, ha terveik és javaslataik révén személyes érdemeik tűnnek ki.

A körlevélnek ez a jelentősége minden körülmények közt üdvös, tisztelni való, erkölcsi előnnyel jár és az új kormányt jó világításba helyezi.

Az utcák rendezése.

Közelebb tárgyalta és elfogadta a közgyűlés általánosságban a járdákról alkotott szabályrendeletet s csak a szakaszok újabb, főként stularis átdolgozása végett adták vissza a tanácsnak.

A felett ezuttal nem vitatkozunk már, hogy mennyire helyes vagy igazságtalan a járdaköltségeknek teljesen a házigazdákra to-lása, de más szempontból mondjuk el néze-teinket.

Eddig a városházán csak a főbb utcákra voltak tekintettel, sőt még itt is a protekció döntött sokszor. Arról nem is szólva, hogy az utak készítésénél minden érvnél erősebb volt az, ha a tanácsos, vagy más főbb tisztviselő szerencsétlente az utcát azzal, hogy ott lakott. Erre számos példa van.

Ha elfogadnánk is azt, amit a törvényhatóság egyik nagy tekintélyű tagja felemlített, hogy egyes, csak néhány házzal bíró utcát még körözkövel sem érdemes kiköveztetni, még az esetben sem térhet ki, véleményünk szerint, a város az elől, hogy a mostani állapoton segítsen.

A legtöbb utcán ősszel és egész télen késő tavaszig egy kis esőnél már sártenger van. A város igen sok kavicsot hordatott már a legtöbb utcára, de mivel nem rostált kavicsot szállítanak az utakra, azok jó részéből sár lesz s ilyen uton drága pénzért ismét el-hordhatja a város.

A másik baj utcáinkkal, s itt nem csak a kis, csekély számú lakossal bíró utcákat ért-jük, — hogy vízvezető árka nincs s az ud-varokból a vízvezeték létesítése óta állandóan kifolyó vizek összegyűlemlenek, megposványo-sodnak a közegészségügy mérhetlen kárára és a meleg nyári napokon az egész környéket ambra illattal töltik be.

Igen sok utca van, a hol az istenadta terület viszonyok folytán nincs a levezető árkoknak esése, a víz pedig természetesen felfele nem folyik. Így ott poshad, míg az idő fel nem szárítja.

Nagyváradi lakossága éppen nem túlkövetel; különösen a kisebb utcákban lakók nagyon megelégednek a körözkő burkolattal is.

A város pénzügyi helyzete, az utadóalap jóvedelmének sok irányban való megoszlása nem nyújt kilátást arra sem, hogy még ez a szerény óhaj is teljesíthető legyen egyhamar.

Éppen ez okból, a városnak gondoskodni kell, hogy az utcákat annyira rendezze, miszerint az összegyülemelő vizek lefolyást nyerjenek. Ez által a gyalogutak is javulnak s járhatóbbak lesznek.

Közegészségügyi tekintetben is hasznos dolgozt művel ez által a város, különösen most, mikor az enyhe tél után, járványos betegségekre számíthatunk.

Vagy majd akkor kapkodjunk, ha a nyakunkon lesz a baj?!
a. y.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

- Márczius 18. Nemzeti Szövetség választmányi ülése az iparkamara helyiségében d. u. 5 órakor.
Márczius 19. A hegyközség közgyűlése a városházán d. e. 11 órakor.
Márczius 19. Szigligeti Társaság emlékünnepe d. e. 11. órakor a jogakadémia dísztermében.
Márczius 19. A nagyváradi zenekedvelők egyesületének hangversenye a Sas nagytermében.
Márczius 25. A kath. kör Haydn-Oratorium előadása a Ker. Csarnok nagytermében.
Márczius 25. A sakkör évi közgyűlése az egyet saját helyiségében d. u. 5 órakor.
Márczius 26. A Biharmegyei Népevelési Egyesület rendes tisztújító közgyűlése.

* **Az ujszülött főhercegnő keresztelése.** Mint a hivatalos lap hírül adja, *Auguszt* főherceggasszony ujszülött leánya f. hó 15-én kereszteltetett meg a volascai villában. A szertartást *Zamlík Vincze* volascai plebános véggezte s a főhercegnő *Zsófia Clementina Erzsébet Clotild Mária* nevet nyert. Keresztanya *Clementina* szász-köburg-góthai hercegné, akit *Clotild* főherceggasszony képviselt a keresztelőnél.

* **Szigorlat kitüntetéssel.** *Tóth Lajos* nagyváradi egyházmegyei lat. szertart. III. éves theológus, ki jelenleg mint a központi seminárium növendéke Budapesten a tud. egyetemen hallgatja a theológiát, e hó 15-én a bibliai tudományokból és keleti nyelvekből egyhangulag kitüntetéssel (votis concordibus cum applausu) tett szigorlatot. Ez a tehetséges fiatal növendékre annál nagyobb kitüntetés és egyházmegyéinkre nézve annál nagyobb dicsőség, mivel a budapesti tud. egyetemen említett tárgyakból az ily kitüntetéssel tett szigorlatok a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak. Öszintén gratulálunk a jeles sikerhez.

* **Ez nálunk így megy...** Még az 1896. év folyamán szövetkezett 12 biharmegyei község, hogy Gyapjun körorvosi lakot építenek. A teltet hozzá József főherceg adta s a községek pedig az építés költségeire megszavaztak 6400 frtot s az építés a múlt év elején be is fejeztetett, melyről a napokban tartott mérnöki vizsgálat furcsa képet nyújt. *Bartha Mór* m. kir. mérnök a helyszínen megjelenve az érdekelt községek előjárásai előtt konstatálta ugyanis, hogy a körorvosi lak terve az állami mérnöki hivatal által jóvá sem lett hagyva. Ezek után pedig konstatálta, hogy a padló rothadt s lépten-nyomon besüppedt, a falak megvannak repedezve, a fölep egy helyen beszakadt s az egysoros vályogból épített istállónak fala pedig kidült. Ezek különben csak a szembetűnő hibák, miket a laykus szem is észrevesz, de különben a szakértői vizsgálat az

építési anyagokon egész csapat hibákat észlelt. Mélyen elszomorodott a 12 község előjárósága, midőn kitűnt, hogy a 6400 frtot sárba verték és nyomban kijelentették egyetértelműleg, hogy e célra több pénzük nincsen, mivel a község pénzügyét az eddigi összeg is súlyosan terheli. Ki csináltat tehát új körorvosi lakot? — ezen tanakodnak most Gyapjun és környékén, mivel az illető vállalkozó a biztosítéki összeget a felmentvényvel együtt már vissza is kapta. Ez nálunk így megy a községi építkezéseknél.

* **Nemzeti Szövetség ülése.** A »Nagyváradi Nemzeti Szövetség« igazgató választmányának tagjait tisztelettel felkérem, hogy a f. hó 15-ről elmaradt s e hó 18-án azaz szombaton d. u. 5 órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében tartandó ülésen megjelenni sziveskedjenek. Nagyváradi, 1899 márczius 17. Dr. Bulyovszky József, elnök.

* **Egy főuri család gyászja.** A magyar arisztokrata családok egyik kiválóját: a Wenckheim családot mély gyász érte. Gróf Wenckheim Dénes és neje Wenckheim Krisztina grófné két éves fiacskájuk: *Rudolf* diiteritiszben megbetegedett s tegnapelőtt meghalt. Az egész környék lakossága mély részvétellel osztozik a főuri család bánatában.

* **A kosár.** A budapesti újságírók egyesülete kikosarazta a zágrábi újságírókat. Az egyesület jövő heti, márczius 23-iki lakomájára, melyben a miniszterelnök, a kormány és a főpapság számos tagja részt vesz, a zágrábi újságírók és horvát képviselők közül is többen jelentkeztek. A jelentkezést azonban az egyesület elnöksége nem fogadta el, mivel ez a lakoma az egyesületnek csak — házi ünnepélye. (És nem alkalmas a zászlóbontásra — még a zágrábiaknak sem.)

* **Kinevezés.** A nagyváradi itélőtábla elnöke *W e i n m a n n* Viktor békésvármegyei közigazgatási gyakornokot joggyakornokká nevezte ki.

* **Eljegyzés.** *Hügel* Ödön városi tisztviselő, néhai *Hügel* Ottó volt szerkesztő és nyomdátulajdonos fia, eljegyezte *Középlakon* (Erdély) *Dézi* Ilonkát, *Dézi* Lőrincz állami tanító kedves, szép leányát.

* **Ne hazudjál.** Monakóban, a híres játékbarlangban trentekarantozott a többi között egy idősebb kisasszony is. Eljártozta már minden készpénzét. Szomszédjához, egy gavallér urhoz fordult párszáz frankért: hátha a kölcsönpénz szerencsét hoz? »Rendelkezzék Nagysád erszényemmel, sőt companistája leszek, ha megteszi évei számát.« 26! kiáltá a hölgy a rendezőnek. Ez meglóditja a golyót. A golyó imbolyog egy ideig a szegzek között; végre megáll a 36-os lyukban, 36! hangzik a közönség közé. A hölgy pedig ajultan hanyatlik le székéről. »Az istenért! Mi baj?« kérdi rémülten a gavallér. »36 éves vagyok, sőhajja a kisasszony éppen 36.«

* **Felakasztotta a feleségét.** Borzalmas gyilkosság történt tegnapelőtt Debreczenben. *Koroskényi Sándor* előbb megfojtotta a feleségét s hogy a gyanut magáról elhárítsa, felakasztotta a meghalt asszonyt. Később jelentette a rendőrségnél, hogy felakasztotta az asszony magát. Egész beszéde és zavart viselkedése azonban gyanut keltett, annál inkább, mivel a szerencsétlen nő nyakán a fojtogatás nyomai is látszottak. Feleségén k keservesen összegyűjtött pénzét akarta elvenni, s mivel az asszony nem adta, követte el a hitvesgyilkosságot. Le van tartóztatva.

* **Mikor házasodhatik a katona?** A legutóbbi időben a monarchia mindkét felében többször megtörtént az az eset, hogy az anyakönyvezetők és a lelkészek oly nem tényleges állományú tiszteket is megeskettek, kiknek a katonai hatóságoktól nősülési engedéllyel kellett volna bíriok, de ez iratot nem szerezték be. Nem régen a fővárosban is történt hasonló eset és *Lobkovitz* herceg tábornokszernagy, hadtest parancsnok vádat emelt azért, — mert az anyakönyvvezető egy nyugalmazott századost engedély nélkül menyasszonyával összeházasította. A közös hadügyminiszter most felszólítást intéz a hatóságokhoz és lelkészekhez, melyben figyelmezteti őket, hogy nem tényleges állományú tisz-

tek házasságát csakis abban az esetben ismeri el nyilvánosan megkötöttnek, ha nevezett tisztek a katonai hatóságok által kiállított nősülési engedélyt felmutatják. E szabály alól csakis a nem tényleges állományú tisztek vannak kivéve, kik rokkantak, nyugdíjaztattak, továbbá a szolgálaton kívüli viszonyban levő tisztek és természetesen a tartalékos tisztek ama része, kik az aktiválásra reflektálnak. A várakozási illetékekkel szabadságolt tiszteknek, s azoknak a tiszteknek, kik helyszolgálatra vannak előjegyezve, továbbá az aktiválásra törekvő tartalékos tiszteknek nősülési engedélyre van szüksége.

* **Gavallérból — betörő.** Híres gavallér volt Szeged városában *Szóri Mihály* dús gazdag földbirtokos. Évek előtt olyan murikat csapat, hogy az egész országban elterjedt a hire. Mintaképe volt a magyar paraszt-gavallérnak. Ha ő mulatott: mulatott az egész város. Korcsmában, kávéházban mindenki, aki csak oda bevetődött az ő kontójára evett ivott. Különösen híres volt arról, hogy a kávéházakba a lovát is bevitte és vödörszámra hozatta neki a fekete kávé. Az ilyen életmód mellett nem nagyon nézett a gazdaság után, amely egyre fogyott. Jövedelmei folytonosan csökkentek és egy szép napon megszólalt háza előtt a végrehajtó dobja. *Szóri* uram szegény ember lett, a szegény embernek pedig nincsenek barátai. Azok akik az ő kontójára mulattak, hamarosan elfelejtették őt, ő pedig haladt a lejtőn lefelé. Elzúllott, csavargó lett belőle. Most pedig azt írják Szegedről, hogy *Szóri Mihály*, az egykor híres gavallért betörés miatt elfogták. Az éjjel *Pesti Mihály* korcsmájának ablakát sárral bekente, azután szép csendesen betört. Az ablakközben sonka, kolbász, szalonna volt, amit szép csendesen elemelt. Véletlenül egy rendőr járt arra és észrevette tetteit. A rendőr elcsipte a betörőt és bekísérte a kapitányságra. Megindították *Szóri* ellen a vizsgálatot, amelynek folyamán ma házkutatást rendeztek a néhai gazdag gavallér lakásán, ahol sok lopott holmit találtak. Ez a gavallérból lett betörő szomorú története.

* **Aki ablakot akar verni.** Erdekes eszméje támadt *Sztojka János* ősi-pusztai kovács segédnek márczius 15-ikén délután. *Sztojka* az említett napon összecsdítette az ősi pusztán található összes gyermekeket, akiknek elmondta, hogy Váradon nagy tüntetés lesz, beverik majd az ablakokat, s hogy lesz még más mulatság is, s végül felszólította őket, hogy kövessék őt, jöjjenek be Váradra »tüntetni«. Riadó éljen kísérte a *Sztojka* szavait s nyomban megindult a menet Várad felé. A nap már leáldozott, mikor a tüntető csapat Váradra ért. Váradon pedig senki sem sejtette, hogy a várost minő veszély fenyegeti. Mikor teljesen besötétedett, *Sztojka* büszkén mint egy győztes hadvezér bevonult a városba s itt szimatolni kezdett, de roszkor jöttek, mert tüntetés nem volt, hanem egy buzgó rendőrnek feltűnt a különös csapat, amely utcáról-utcára vonult, lesván a jó szerencsét. A rendőr az egyik hátul jövő fiut meg is szólította, hogy mit keresnek itt, mire a fiu elmondta, hogy ők bizony tüntetni jöttek, be fogják verni az ablakokat, így mondta ezt nekik *Sztojka*. A rendőr hihetetlenül rázta a fejét: — Nem igaz az, mondta, mire a csapat gyerek kórusba ismételte, hogy bizony az ő céljuk az, hogy beverik az ablakokat s hogy tüntetnek. Ilyen körülmények között aztán *Sztojka*t bevitték a rendőrségre, ahonnan tegnap ugyan kibocsátották, de a vizsgálatot ellene megindították.

* **Csődbe jutott borhamisító.** A borhamisítókra nem jó idő jár a földmívelésügyi miniszter szigorú intézkedése folytán. Pécs város és Baranya megyéje a dicsőség, mert onnan árasztották el az országot a hamis borokkal. Derekasan büntetik is a borhamisítókat s mivel igen helyesen az ítéleteket nyilvánosságra hozzák, csak természetes, hogy azóta ezeknek a hamis bort készítő czégeknek szünetel a forgalmuk. Egyik villányi borkereskedő, *S p i t z e r* Herman már csődbe jutott.

* **Százfizenhárom betörés.** A rendőrség letartóztatta ma Ország Rezső, rávári születésű 18 éves lakatos legényt, akire nem kevesebb, mint százfizenhárom padlásbetörés bizonyult. Orzághnak hónapok óta nem volt foglalkozása

s a rendőrség előtt azt vallja, hogy azért követte el betöréseit, mert a szükség kényszerítette rá, különben éhen pusztult volna el. Kileneczből követte el a betöréseket és pedig: a Csengeri-utca 55. sz., a Kazinczy-utca 5. sz., a Podmaniczky-utca 5. sz., a József-körút 20—22 sz., a József-körút 53. sz., az Erzsébet-körút 23. sz., az Üllői-ut 103. sz., a Gyár-utca 48. sz. és a Kertész-utca 28. sz. atatt, ahol különböző időkben többször járt. Rendszeresen esti 6 órakor sompolygott be a házba és a padláson megrakodva, még kapuzárás előtt távozott el. A lopott tárgyak legnagyobb részét a zálogházakban találta meg a rendőrség. Országgot átadták a kir. ügyészségnek.

* **Katona-zene a »Zöldfa« kávéházban.** Ma szombaton este a cs. és kir. 37. gyalogezred zenekara válogatott műsorral *hangversenyt* rendez. Holnap délután *Dula Miklós* zenekara játszik.

Sikkasztó belügyminiszteri hivatalnok.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 17.

Különös sikkasztásnak jöttek ma nyomára, melyet a belügyminiszteri számvizsgáló egy számvizsgálója *Szecsödy Kálmán* vitt véghez, mely által a kincstárt több éven keresztül nagy összegig megkárosította.

Szecsödy Kálmán a főbűnös a körmönödi kerületnek több évig volt képviselője s mint belügyminiszteri számvizsgáló tagja volt a bélyeg-kiselejtező bizottságnak is s mint ilyennek volt alkalma a sikkasztást véghez vinni. A bizottság ugyanis szokása szerint a kiselejtezett, rossz kelyegeket a kőbányai *Drache*-féle téglagyárban elégett.

Szecsödy a kiselejtezésnél úgy intézte a dolgot, hogy a midőn az államnyomda a kiselejtezett bélyegeket átadta, azokat ő ismét különválogatta. Külön csomagokba rakta ugyanis azon bélyegeket, melyek kevésbé voltak rosszak és még fel voltak használhatók. Tervébe azután beavatott egy munkást is, a ki neki segítségére is volt a különválogatott bélyegek megszerzésében. A munkás a megbeszélés szerint a gyárban több kályhát befűtött, de egyet fűtellen hagyott. A bizottság jelenlétében *Szecsödy* dobálta be a csomagokat az égő kályhába s a megjegyzett csomagokat pedig, melyekben a különválogatott bélyegek voltak a fűtellen kályhába hajította bele. A bizottság teljes nyugodtsággal távozott el a bélyegégetés után, a büntársak pedig a fűtellen kályhából kiszedték szákmányukat és értékesítették.

A bélyeg-kiselejtező bizottság több év óta mintegy hatvanezer forint árá bélyeget selejtezett ki, de hogy mennyit mentettek meg ebből maguknak *Szecsödyék*, azt nem lehet eddig tudni.

A sikkasztás kiderítése után *Szecsödyt* nyomban letartóztatták s még *Szecsödy*-né is, mert kiderült, hogy a bélyegek értékesítésében kizárólag ő járt el.

Szecsödy egy időben már a megfigyelő osztályt is megjárta. Holmi pénzügyi ügyek merültek fel ugyanis közte és egy bankár között, melyben ő húzta a rövidebbet, vagy *Szecsödy* állítása szerint őt anyagilag tönkre tette a bankár sezt nem is hagyta magán száradni, hanem pokoli tervet készített a bankár elpusztítására.

A bankár kapujába ugyanis egy saját találmányu pokolgépet helyezett puska-

porral elkészítve, melynek azon pillanatban kellett volna felrobbanni s a bankárt darabokra szaggatni, mikor az a kaput megnyitja.

A pokoli terv azonban előbb felfedeztetett s készítője a megfigyelő-osztályba került, annyira különösnek tetszett a bosszu ezen módja.

Gábor Aron szobra.

Szép siremlék jelöli már a székely ágyuhős nyugvó porait az eresztvényi temetőben, s akit utja a Maksa felé vezető országúton visz el, megáll a temető mellett s a hatalmas trachitnek előtt áhitatos kegyelettel szenteli pár percét *Gábor Aronnak*, a székely önvédelmi harc lánglelkű herosszának. Hatvan ágyut öntött a székelyeknek s ő maga úgy kezelte az ágyut, mint más ember a puskát: biztosan löött és sok csatában megverték Heydte tábornokot.

A kökői csata azonban végzetes volt rá nézve; ő maga is ágyutól találva esett el 1849. jul. 2-án.

Azóta a székely nép kegyelete őrizi az elesett ágyuhős sírját s tavasz, nyár és őszi virágokat hoz a szentelt hantokra. Hogy azonban a székely szabadságharczrak ezt a legendászerű hőst szülővárosában, Bereczkben a hazafias kegyeletnek minő mély érzelmei tartják emlékezetben: arról tanuskodnak a következők:

Bereczk nagyközség f. hó 2-án tartott értekezletében elhatározta, hogy szülőföldjének, *Gábor Aronnak* emlékére Bereczk piacán szoborral fogja megörökíteni.

A község, melynek egy része román ajku, természetesen nincs abban a helyzetben, hogy kegyeletes tervét a maga erején megvalósíthassa s így a magyar nemzet hazafias áldozatkészségére számít.

Elhatározta az értekezlet, hogy országos gyűjtést indít meg s e ezélebből meg is választotta a maga köréből a »*Gábor Aron szobor-bizottság*«-ot. A bizottság elnöke lett *Bálint László* fősperes-kanonok, alelnöke *Balás Pál*, jegyzője *dr. Sándor Sándor*, pénztárnok *Bogdán Sándor*, ellenőr *Finta János*. Tagjai a bizottságnak: *Walachy Károly*, *Szini Albert*, *Györfi István*, *Darkó Gábor*, *Farkas Ignác*, *Gligor Ferenc*, *Mikó Sándor*, *Khell Bogdán*, *Pénzes László*, *Kónya Mihály*, *Lajos Balázs bereczkei lakosok*, továbbá *Fejér Károly kir. járásbíró*, *dr. Fejér Kálmán orvos* és *dr. Neuman Armin országos képviselő*, valamint *Gyárfás Győző kir. főmérnök*, ez utóbbi kettő mint Bereczk város díszpolgárai.

Az akaczfá-utczai gyilkosság.

A budapesti törvényszék ma délben hozta meg ítéletét *Hernel János* volt ezirkuszi kocsis fölött, a ki tavaly augusztusban egy *Schwarz Árminnét* megszürkált, s aztán az ablakon át kiugrott, miközben fölborult a lámpa s meggyújtotta a pokrócot. E zürzavarban *Hernel* megszökött, s csak hajnalban fogták el egy külvárosi pálinkamérésben.

Hodászi kir. alügyész, minthogy nem tudta beigazolni, kinek a kezén vészett el a leány néhány forintja, a vádlottal szemben a rablás vádját elejtette, ellenben föntartotta a gyilkosság kísérletének vádját, mert bizonyítva látta, hogy a vádlott jóelőre megfontolt szándékkal ment a nőhöz. Az ő kétségbeesett helyzetében nem volt más kivezető út, mint az öngyilkosság vagy a gyilkosság. Ő ez utóbbit választotta, hogy pénzhez jusson. Célja azonban, úgy látszik, nem sikerült.

Rosti Mihály dr. védő nem látja fenforogni a gyilkosság ismérveit. Szerinte az ölés gondolata csak ott a szobában fogamzott meg *Hernelben*, akár a ezivakodás hevében, akár pedig azért, mert hallotta, hogy a leánynak pénze van. Felsorolja végül az enyhítő körülményeket, a vádlott hiányos nevelését, kétségbeesett hely-

zetét. Kéri a törvényszéket, hogy a premeditáció nem lévén megállapítva, csupán szándékos emberölés kísérletében mondják ki bűnösnek a vádlottat.

Szót váltottak megegyszer az ügyész és a védő, mire a törvényszék szokás szerint a vádlotthoz fordult ezzel a kérdéssel, hogy van-e még valami mondani valója.

Hernel sirva erősítette, hogy nem ölési szándékkal ment a leányhoz.

A törvényszék felőrai tanácskozás után a védő álláspontjára helyezkedett s a vádlottat szándékos emberölés kísérletében mondván ki bűnösnek, öt évi fegyházra ítélte, a hat havi vizsgálat beszámításával.

Az ítélet ellen mindnyájan felebbeztek.

EGYESÜLETEK.

Jóváhagyott alapszabályok. A nagyváradai tanítók körének alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

IRODALOM

— **Kézi könyvecske papok számára szent Ferenc III-ik rendjére vonatkozó ügyekben.** *Irtá P. Bernard Ord. Capuc.* Németből fordította *R. O. plebános.* Jogositott fordítás. A kiadás tiszta jövedelme az eucharistikusok bozeni házána van szánva. Az esztergomi ft. egyházmegyei hatóság jóváhagyásával. Nagyszombat 1898. 16-r. 139 1 Ára 1 korona. Kapható *Ribány Olivér plebánosnál* Pozsonymegyében.

• **Szent-Gellért** ifjúsági hitvánoklati folyóirat (*Mázy Engelbert dr., Szinek Izidor dr., szerkesztésében*) 8. füzeté a következő változatos tartalommal jelent meg: 1. Husvét után I. vasárnapra: A keresztelési fogadás megújítása. *Rózsa Vítál*, esztergomi főgimnáziumi tanártól. 2. Husvét után II. vasárnapra: Az anyaszentegyházról. *Maszlaghay Xav. Ferencz*, Prépost, esztergomi kanonoktól. — 3. Husvét után III. vasárnapra: Csak a keresztény vallásban találhatjuk meg lelkünk nyugalmát. *Acsay Ferencz*, győri főgymnáziumi igazgatótól. — 4. Szent József oltalmának ünnepe: A názárethi szent család és az ifjúság. *Lövárdi Alajos* bakony-koppányi lelkésztől. — 5. Husvét után IV. vasárnapra: Legyetek igazmondók! *Markovics Bálint*, egri főgymnáziumi tanártól. — 6. Lelkigyakorlatok öt szent beszédében: *Hajdu Tibor dr.*, pannonhalmi teológiai tanártól. V. A keresztényélet alapelvei. — 7. Lelkigyakorlatok alsóbb osztályiak számára. Vázlatosan kidolgozva. *Mórocz Emilián*, pannonhalmi noviciusmestertől: I. Az Olajfák-hegyén. II. Jézus elfogatása és megostoroztatása. III. Jézusnak tövissel koronáztatása és halálra ítéltetése. IV. Fel a Golgotára! V. Beteljesedett.

Igazságszolgáltatás.

A jussért.

Ér-Mihályfalván történt a múlt év november havában, hogy egy vasárnap délután *Borbély Sándor* és a fia *Imre*, megtámadták a nyílt utcán sógorukat *Fejes Józsefet*, akit a náluk levő botokkal addig vertek, míg az a súlyos sérülések következtében össze nem esett.

Fejes Józsefet a véres jelenet után hazavitték s ápolni kezdték, de hiába való volt minden fáradság, mert nyolcz napi kínos szenvedés után, amely időtt legnagyobb részben eszméletlen állapotban töltötte, meghalt.

A dolog nem maradhatott annyiban, a nyomozás megindult, a két embert befogták Nagyváradra az ügyészség fogházába ahol azóta fogva vannak s halált okozott súlyos testi sértés miatt vád alá lettek helyezve.

Érdekes ennek az esetnek az előzménye. *Borbély* és a sógora hosszú időn keresztül békében éltek, nem volt közöttük a legkisebb nézeteltérés sem, azonban ez a jó vi-

szony később megbomlott egy darab föld miatt, melyhez mindketten jogot formáltak. Mindegyik azt vitatta, hogy a kérdéses föld az övé s ezen kis darabka föld miatt a jó viszony végleg felbomlott s a veszekedés napirenden volt sőt később nyílt ellenségeskedéssé vált.

Az örökös perpatvarnak azután úgy lett vége, hogy Borbély elhatározta, hogy sógorát megöli, ami meg is történt.

Az ügyet tegnap kezdte tárgyalni a törvényszék. A törvényszék előtt az elsőrendű vádlottat dr. Tury Kálmán, a másodrendű Wavrek Kálmán ügyvéd védi.

A vádlottak a törvényszék előtt teljes beösmérésben vannak, beösmérik, hogy tényleg ők verték agyon Fejest, csak azzal védekeznek, hogy a helyzetük türethetetlen volt.

Tegnap még megkezdtek a tanúk kihallgatását is, azonban azok kihallgatását befejezni nem tudták s így a tárgyalás folytatására a törvényszék a mai délelőttiőt tűzte ki.

Az első negyedévi eskütek működése lejárt. Az első negyedévi eskütek működése véget ért, már nem hoznak verdiktet. Volt ugyan még egy ügy kitűzve ebben a negyedévben, egy sok viszontagságon keresztül ment szocialista sajtóper, azonban az ismét elmaradt, mert az idézvényt az egyik vádlottnak kézbesíteni nem tudták. Így azután ebben hónapban nem lesz több tárgyalás. A jövő negyedben igen érdekes ügyek kerülnek tárgyalásra s szocialista sajtóper nem igen lesz, most a magán panaszokra kerül a sor.

A panaszos árvaszéki elnök A váradi esküdtszék a következő negyedévének a legérdekesebb sajtó ügye lesz, a melyet Major Miklós volt makói polgármester indított Barczán Antal ellen.

Az ügy bennünket is közlel érdekel, mert az egyik fél, a panaszos, éveken keresztül városunk lakója volt. Itt miat hités román tolmács szerepelt s az elegáns megjelenésű, kellemes modoru ember rövid idő alatt a város legelőkelőbb társaságának állandó tagja lett.

Később azután elszármazott innen, elment Makóra, ahol hasonlólag igen rokonszenvesen fogadták s alig telt el néhány év, a város polgármestere lett, most pedig a csanádmezei árvaszék elnöke.

A múlt év végén erről volt szó, hogy ki fogják nevezni az arad-csanádi vasut egyik szárnyvonalának az igazgatójává.

Amikor ez a dolog kiszivárgott, az egyik ottani lapban egy igen erős támadás jelent meg ellene.

Elvan mondva ebben a cikkben, hogy Major dákó román, hogy részt vesz minden hazafiatlan mozgalomban és sok más ilyen.

Major ezen cikkben nyilvános rágalmazást látott s az esküdtszékhez a feljelentést beadta, de értesítette a cikkről felettes hatóságát is s így az eljárást, minthogy a vádak köztisztviselő ellen jelentek meg, hivatalból is folyamatba tették. Így a tárgyaláson a vádlottakat panaszos ügyvédje s a kir. ügyészség is vádolni fogja.

A tárgyalásra több erkölcsi tanut jelentett be a panaszos városunk társadalmából, jakikkel jó magyar érzelmét akarja bizonyítani.

Az érdekes ügyben a napokban tűzik ki a tárgyalás határidejét, valószínűleg április utoljára, vagy május elejére.

rám vetett, mindjárt gondoltam, hogy valami szomorú újságot akart velem közölni. Nem csalatkoztam. Elvitetett engem a ronda helyről, hova a katonák dobtak, a sátorok egy tisztább és kellemesebb helyére. Azután nagy csodálkozásomra nagy szigorúsággal lépett föl és megvizsgálta kötelekeimet. Azután ráírvallt a katonákra, hogy oly kevésbé ügyelnek arra, hogy kötelekeim szorosak legyenek; mire ő maga próbálta szorosabbra húzni azokat amennyire még lehetett.

Mindez azonban csak látszólagos erőlködés volt, mert nagy meglepetésemre éreztem, hogy kötelekeim mind megtárgultak úgy, hogy akár egészen kibujhattam volna azokból. Egy nehéz takarót is borított rám.

A katonák a nagy sátor másik végében voltak s maguk közt beszélgettek. A Rupun pedig úgy tett mintha a takarót akarná szorosabban rám göngyölni, miközben felém hajolt és suttogó hangon mondta:

»Holnap levágják fejedet. Fuss még most éjjel. Künn nincsenek katonák.«

A jó ember csakugyan előkészített mindent a menekülésre. Kioltotta a tüzet és mécses és lefeküdt mellém aludni. Valóban igen könnyű lett volna hasoncsuszva a sátoralól kibujni, mert a katonák mind elaludtak. Kezeimet könnyen kihuzhattam a kötelekekből és azután minden köteleket leoldhattam volna magamról; de a gondolat, hogy két szolgálmat a tibetiek kezében hagyjam, visszatartott a szökéstől.

Miután a Rupun felkelt és megnézte, hogy a katonák aluszak-e ismét fölém hajolt és azt sugta fülembre:

— Nelson, nelson; palado. Mind aluszak, fuss! Bármennyire csábító volt is ez alkalom, kötele-ségérzetem mégis visszatartott.

Minthogy kezeimet szabaddá tehettem, lehetségesé vált, hogy keveset aludjak; s mikor reggelre virradt az idő, újra visszadugtam kezeimet a kötelekekbe.

Csalódottan kötötte ismét szoroson kezeimre a kötelet a Rupun s ámbár kissé bosszus volt amiatt, hogy az általa nyújtott alkalmat a szökésre föl nem használtam, mindazáltal mindig nagyobb és nagyobb tisztelettel és becsüléssel viseltetett irányomban. Teát készített, melybe vaját és sőt kevert és saját csészéjéből kínált s midőn látta mily mohón iszom s hogy menyire ki vagyok éhezve, egyik csészét a másik után töltötte tele s ajkaimhoz tartotta, sőt rizst és kenyérdarabkákat is adott s ezeket ujjával a számba nyomta.

És valóban megható látvány vala, hogy az előbb oly durva katonák is, főnökük példája után indulva, mennyire igyekeztek engem jólakatni, tsambát tscharót hoztak elő és számba dugdosták. Jóllehet ujjak elég piszkosak voltak, ilyen alkalommal azonban nem kell ezt figyelembe venni és én oly éhes voltam hogy az ételt, mit adtak, izletesnek találtam. Két éjjelen és egy nappalon át voltam eledel nélkül és étvágyamat a küzdelem és a sok erőmegfeszítés és fájdalom csak növelte.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A fiumei zászlósértés.

Budapest, márcz. 17. (Saj. tud. táv.) Ma tették közé Szapáry László gróf fiumei kormányzó hivatalos kommunikéjét, mely feljes világot vet arra, hogy a »Hrwtska Sloga« horvát lapnak a fiumei zászlósértésre vonatkozó hite minden alapot nélkülöz. A kormányzó hivatalos kommunikéje ugyanis kijelenti, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös a nála tisztelgő fiumei kormányzót mintegy fél óráig tartó kihallgatáson fogadta a Pelikánon. Nem való továbbá a nevezett horvát lap azon állítása sem, hogy a »Pelikán« nem viszonozta volna a »László« hajó disztisztelgését. A kormányzó után *Valenczie* polgármester is tisztelgett a főhercegnél s hasonlóképp fogadtatott.

Az obstrukció termékei.

Budapest, márcz. 17. (Saj. tud. táv.) A kérvényi bizottság ma délután a képviselőház egyik tanácstermében ülést tartott, melyen megjelentek az összes miniszterek.

Az ülés tárgya ugyanis szerfölött nagy volt. Mintegy ezeröttszáz kérvény fölött döntött a bizottsági ülés, melyek a Tiszalexre, obstrukcióra vonatkoztak pro és kontra. Ezekre nézve az irattárba való helyezést fogják javasolni. Ide kerül a letnyei kérvénye Lepsényi képviselőjüket illetőleg. Több kérvény, hogy a királyné emlékére a genfi Bawivage szálló megvéssék s fogadalmi templom állíttassék, hogy a svájci anarkisták ellen nemzetközi akció indíttassék, — kiadatik a kormányelnöknek.

A pápa üdvözlése.

Bécs, márczius 17. A tartománygyűlés vita nélkül elfogadta azt a sürgős indítványt, hogy a pápát felgyógyulása alkalmából üdvözljék. (Magy. Táv. Ir.)

Szell Kálmán a bécsi Jockey-clubban.

Bécs, márczius 17. A »Wochen-Rennkalender« közlése szerint Széll Kálmán miniszterelnököt fölvetették éves tagnak az osztrák Jockey-clubban. (Magy. Táv. Ir.)

A spanyol-amerikai béke.

Madrid, márczius 17. A Fabra úrnőnként jelentése szerint a régens-királyné holnap ratifikálja az Egyesült-Államokkal kötött békeszerződést. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Az osztálysorsjáték.

Az osztráksorsjáték mai húzásánál a következő számokat sorsolták ki:

10.000 koronát nyert: 80484 5.000 koronát nyertek: 352341113 2.000 koronát nyertek: 3453 4602 5600 7077 9584 12738 13317 14936 16784 18875 21957 27414 32228 34174 35975 37777 41172 45193 48508 49130 50098 51103 53831 54270 60095 69350 73834 83828 84507 88313 98376. — 1000 koronát nyertek: 1215 1772 3408 5139 11239 12956 16652 16969 19487 28496 23194 24389 35138 26520 2656 27029 27163 42544 37337 39882 46874 48246 49092 51659 54299 55759 56540 57141 57974 59585 60370 61439 61632 62924 64225 68768 68945 68998 70656 75527 77723 77959 80598 81868 85686 87321 88012 88020 89727 90055 92826 97208 99803 — 500 kor. nyertek: 375 889 1532 2919 6819 7269 7780 8529 8871 9040 23974 28713 29170 29337 35631 40614 48449 23165 49712 53701 53769 54463 55759 62180 48543 66641 67160 67231 68075 71178 72193 66356 75555 76078 76341 76933 77125 77153 73493 79115 79798 79998 80639 81785 82349 78525 82941 91148 94887 95212 98902 99416 82417

A kisczelli takarékpénztár sorsa.

A csődbe jutott kisczelli takarékpénztár igazgatóságának néhány tagja gyűlésre hívta össze a korábbi igazgatósági tagokat, hogy nagyobb összegek felajánlásával lehetővé tegyék a csőd bekés lebonyolítását. A gyűlést meg is tartották azonban eredménytelenül. Az értekezleten az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjai nagy számban vettek részt, az eredmény azonban nem vezetett arra, hogy a csőd megszüntethető legyen, miután az igazgatóság néhány vagyonosabb tagja a legmerekvebb álláspontra helyezkedett és

REGÉNY-CSARNOK.

TILTOTT UTAKON.

Laudor Henrik utazásai és kalandjai Tibetben. 8

Fordította: B. Gy.

Éjteltájban a Rupun visszajött. Nagyon ingerült volt. Mellém ült és én a lobogó tűz s a mécs világa mellett mély but és aggályt olvastam le arczáról. A szánakozó tekintetből, melyet

még azt az összeget sem jegyezte, a melyet korábban önkényt felajánlott a kibontakozásra. Az igazgatóságnak azon tagjai, kik 20—25 évig voltak az intézetnek igazgatóságában, legkevesebb hozzájárulással kívánnak kibujni, míg azok, kik csak 2—3 évig működtek, vagy azok, kik ezelőtt 15—20-an voltak tagjai az igazgatóságnak és jó korán kiváltak, leginkább hajlandók anyagi áldozatot hozni. *Spissich* László 34 évig igazgatósági tag, csupán 10,000 frtot irt alá, pedig 70 éves gyermektelen ember s pár héttel előbb 20—30.000 frtot ajánlott. Dr. *Havassy* Béla elnök, 12 évi igazgatósági tag 7000, dr. *Gefin* Lajos felügyelő- és igazgatósági tag 2000, *Weisz* Kálmán igazgatósági tag 5000, *Károlyi* Endre csupán 2 évi igazgatósági tag 30.000, *Berzsenyi* Dezső 22.000, *Scheiber* Bernát felügyelő-bizottsági tag 20.000, *Sarlay* Gyula és János apjukért 20.000, saját magukért 15.000, *Widos* Márton felügyelő- és igazgatási tag 3000 frtot jegyeztek. Összesen *aláírtak 137.000 frtot.*

Uj vasut a megyében. A margittaszilágysomlyói vasutvonalra hozzájárulásként Nagyváradi városa 5000 frtot szavazott meg, tekintettel azon sokak által vélt előnyre, hogy ezen vasut Nagyváradra tereli a Szilágyság forgalmát. A vasut építése gyorsan halad s mint értesülünk, ez évben át lesz adva a forgalomnak. Az építendő bihari helyi érdekű vasutak igazgatósága megkereste Nagyváradi városát, hogy a hozzájárulásként megajánlott 5000 frtot utalványozza ki.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Az irányzat szilárd

Buza márcziusra	10.49
Uj tengeri	4.57
Rozs őszre	8.55
Zab őszre	5.75
Tengeri augusztusra	—
Buza októberre	8.63

Értéktőzsde.

Budapest, márczius 17.

Az irányzat gyenge

Osztrák hitel	371.90
Magyar hitel	400.50
Allamvasut	363.75
Rimamurányi	307.—
Magyar jelzálog	249.—
Salgótarjáni	636.—
Wagon-kölcsön	623.—
Villamosvasut	225.—
Magyar leszámítoló	353.25
Iparbank	104.25
Budapest közuti	404.50
Kereskedelmi	1011.50
Déli vasut	78.—

Az irányzat nyugodt

Bécs, márczius 17.

Osztr. hitel	869.80
Magyar hitel	898.80
Allamvasut	861.97
Birodalmi márka	58.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. márczius 17-én.

Magyar aranyjárdék 4%	119.80
Magyar koronajárdék	97.75
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 ¹ / ₂ %	121.—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	101.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	96.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavón földtehermentesítési kötvény	96.75
Magyar nyeresémi-sorsjegy-kölcsön	172.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	141.50
Osztrák járdék papirban	101.—
Osztrák járdék ezüstben	100.75
Osztrák járdék aranyban	120.—
Osztrák korona járdék	101.40
Osztrák államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrészevény	920.—
Magyar hitelbankrészevény	397.25
Osztrák hitelintézeti részevény	369.50
Osztrák-magyar államvasuti részevény	360.50
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	358.60
Németbirodalmi márka	58.05
London vista	120.40
Párisi vista	47.80
20 márkás arany	11.79

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

Uj ékszer-üzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására juttatni, hogy a „**Latzkó testvérek utóda Löbl Ede**“ ur volt helyiségét átvettem és abban a modern igényeknek teljesen megfelelő uj

ékszer-üzletet

rendeztem be.

Főtörekvésem mindenkor arra fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönségnek **izléses és művészi kivitelű ötvös-munkákkal és árukkal** szolgálhassak és szolid szabott árainmal a bizalmat teljes mértékben kiérdemeljem és megnyerjem.

Üzletem megtekintésére a nagyérdemű közönséget tisztelettel felhívom s vagyok

kiváló tisztelettel

Kálmán Sándor,

ékszerész.

Értesítés!

Tisztelettel van szerencsém a t. cz. közönség b. tudomására adni, miszerint furdőmben létesített

hidegvizgyógyintézet

f. hó **20-án** megnyilik.

Kiváló tisztelettel:

Rimanóczy Kálmán.

Nagyvárad kereshedelmi és iparkamara.

1080—1899.

Hirdetmény.

Felkérjük mindazon gyárosokat, kereskedőket és iparosokat, a kik a külfölddel (ide értem Ausztriát is) kereskedelmi, illetve üzleti összeköttetésben állanak, hogy a kivitel képező árukat, azon ország megjelölésével, ahová az áruk kivitelre kerülnek, saját érdekükben hozzánk legkésőbb a folyó évi márczius hó 31-ig bejelenteni sziveskedjenek, mivel a mondott határidőn túl beérkező bejelentések nem fognak felvétetni a kiviteli kereskedelmet feltüntető kül- és belföldi szakművekbe és katalógusokba.

Nagyvárad, 1899. márczius 17.

A n.-várad kereshedelmi és iparkamara

Janky József, **Dr. Sarkadi Lajos,**

elnök.

titkár.

Figyelemre méltó!

UJ ÜZLET

Figyelemre méltó!

Freyberger és Társa

Kádár János ur mellett, ajánlja feltűnő olcsó árban
fiu és leányka ruháit 1 frt 50-től 5 frtig.

Ingblousok 1 frt 30 krtól 3 frtig.

Selyem napernyők 1 frt 20 krtól 5 frtig.

Selyem esőernyők 1 frt 50 krtól 4 frt 50 krig.

Harisnyák eddig még **soha nem létezett** ily jó minőségben.

Női kalapok izlésesen diszítve 1 frt 20 krtól 3 frt 50 krig.

Kérem jelenlegi üzlethelyiségemet nem összetévesztetni!

Kérem jelenlegi üzlethelyiségemet nem összetévesztetni!